

STRATEGI
Landbrug & Fødevarer
Økologi
2021-2023

VISION
**NYE VEJE
TIL VÆKST I BALANCE**

MÅL
Landbrug & Fødevarer vil styrke føde-
vareklyngens indtjening og forøge
værdien af den danske landbrugs-
og fødevareproduktion.

MÅL
Landbrug & Fødevarer vil forbedre
fødevareklyngens nationale og
internationale konkurrenceevne
og vilkår.

MÅL
Landbrug & Fødevarer vil skabe stolt-
hed og samfundsaccept for at sikre
folkelig og politisk opbakning til
fødevareklyngen.

MÅL
Landbrug & Fødevarer vil være medlem-
mers og kunders foretrukne talerør og
samarbejdspartner.

MÅL
Landbrug & Fødevarer vil fastholde og
hverve nye medlemmer og kunder samt
øge tilfredsheden blandt dem.

VISION

*Vi skal være verdensmestre
i udvikling af bæredygtig
økologisk produktion.*

MISSION

*Vi udvikler økologien
som del af en bæredygtig
fremtid og skaber gode
forretningsmuligheder
for vores medlemmer og
samarbejdspartnere.*

Verdensmestre i udvikling af bæredygtig økologisk produktion

Verden står over for store udfordringer, når det drejer sig klima, biodiversitet, jordens frugtbarhed og global fødevareforsyning. Herhjemme er der mål om 70 pct. klimareduktion og fordobling af økologien frem til 2030. I EU's Green Deal er der som led i Jord til bord- og biodiversitetstrategien et mål om 25 pct. økologisk landbrugsareal.

Vi vil skabe udvikling og innovation, som på basis af en markedsdrevet vækst i økologien kan bidrage til disse samfundsmål. Det kræver, at vi i fællesskab med forbrugerne udfordrer vores metoder, så næringsstoffer til produktionen i højere grad recirkuleres. Det samspil vil vi befordre, og med afsæt i de økologiske principper vil vi være helt i front med at udvikle økologien under hensyn til sundhed, natur, miljø, klima, dyrevelfærd og sociale aspekter.

Vi vil også arbejde for, at landmænd og virksomheder med økologien som levevej kan have en sund økonomi. Danske økologer står forrest, når forbrugere verden over efterspørger mere økologi. Det gør vi, fordi vi producerer økologiske fødevarer af høj kvalitet, og fordi vi i fællesskab har satset på økologien. Landmænd, virksomheder, organisationer og myndigheder står sammen vagt om høj troværdighed og forbrugertillid til de økologiske fødevarer.

Vi står også sammen om at få økologisk viden i arbejde – fra forskere via rådgivere hele vejen ud til plovfuren. Vi kan noget i dansk økologi, som verden har brug for. Fra økologi i småskala til højteknologiske innovative løsninger. Med FN's 17 verdensmål har vi fået en global rettesnor for bæredygtig udvikling, og vi vil arbejde for at styrke den tredobbelte bundlinje – både den miljømæssige, sociale og økonomiske.

TVÆRFAGLIGE FOKUSOMRÅDER

Landbrug & Fødevarers fem sektorer har følgende fælles fokusområder:

VI VIL STYRKE LANDBRUGETS BÆREDYGTIGHED OG SÆNKE KLIMAAFTRYKKET

Det danske landbrugs- og fødevarerhverv har en **international førerposition inden for bæredygtighed, klima og miljø**. Den position vil vi videreudvikle. Centralt i arbejdet står Landbrug & Fødevarers ambition om en **klimateutral fødevarerproduktion 2050**. Derudover har en række virksomheder i fødevarerklngen sat egne ambitiøse mål for klima og bæredygtighed. Vi vil arbejde for, at landmanden har adgang til den viden og de værktøjer, der er nødvendige for at kunne levere på målene, og vi vil gøre det muligt at dokumentere indsatsen for klima og bæredygtighed på tværs af bedriften.

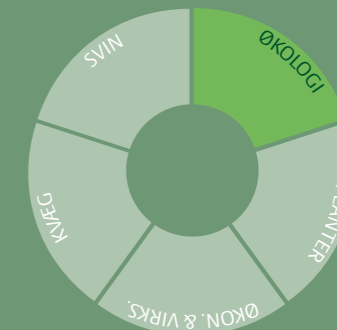
VI VIL UDVIKLE FÆLLES DIGITALE LØSNINGER OG UDVEKSLE DATA

Data og digitale værktøjer er en forudsætning for et velfungerende landbrug. På tværs af sektorerne vil vi arbejde for at få **mest mulig værdi ud af data**, og vores mål er at kunne udveksle og sammenkoble data til gavn for landmanden. Vi vil samarbejde og **investere i brugervenlige løsninger og udnytte nye teknologier** til blandt andet at udvikle digitale løsninger, som landmand, rådgiver og virksomheder kan bruge som beslutningsgrundlag i det daglige. Vi vil også **styrke samarbejdet med eksterne partnere** og sammen med dem bygge videre på eksisterende databaser.

VI VIL TILTRÆKKE, UDVIKLE OG FASTHOLDE MEDARBEJDERE

En stærk landbrugs- og fødevarerklngne kræver **motiverede og kompetente medarbejdere**. Vi vil arbejde for, at landbrugserhvervet også i fremtiden kan tilbyde gode og sikre arbejdspladser med et godt arbejdsmiljø, så landbrugsbedrifterne er **attraktivt sted at arbejde** for både danske og internationale medarbejdere. Vi vil bidrage til at **styrke viden og samarbejde** blandt medarbejdere og have fokus på at udvikle gode ejerledere og mellemledere. Vi vil også arbejde sammen med eksterne partnere om at **udvikle konkrete uddannelsesinitiativer**.

ØKOLOGI er en af Landbrug & Fødevarers fem sektorer. Læs her, hvordan ØKOLOGI bidrager til sektorenes fælles fokusområder:

ØKOLOGITILTAG: Bæredygtighed og klima

Som økologer vil vi arbejde for en helhedsorienteret tilgang til bæredygtighed. Vi vil bruge værktøjer, der forbedrer vores praksis både miljømæssigt, socialt og økonomisk. Vi vil udvikle økologisk landbrug baseret på samspil med levende biologiske systemer, hvor der opnås markant reduktion i klimaaftrykket, og hvor natur og biodiversitet styrkes. Vi vil hæve økologiens ressourceeffektivitet via optimale sædskifter, robuste ukrudtsstrategier, bedre næringsstofudnyttelse, øget recirkulering samt innovative fodringsstrategier og miljøforbedrede opstaldningskoncepter.

STRATEGISKE MÅL

- ✓ Vi vil fremme brug af RISE-analyser, Landbrugets Klimaværktøj og Naturtjek samt skabe integration mellem værktøjerne
- ✓ Vi vil via økologireglerne gennemføre krav om kulstofbinding og naturtiltag på alle økologiske landbrug
- ✓ Vi vil styrke ressourceeffektiviteten ved at løfte de økologiske markudbytter med 5 pct. på samme input og forbedre foderudnyttelsen hos økologiske husdyr med 3 procentpoint.

ØKOLOGITILTAG: Digitale løsninger og data

Vi vil indbygge økologiske funktioner i CropManager samt formidle platformens muligheder for økologiske producenter. Derved opnås mere viden og overblik over handlinger og resultater via registreringer af udbytte, ukrudt, jordprøver, gødningstildeling, afgrødevækst, mv. Vi vil være i front med at udvikle robotteknologi, som understøtter selvkørende, ikke-tung markdrift samt forbedrer rentabiliteten i dyrkning af økologiske specialafgrøder. Vi vil afdække muligheden for at udvikle digital regelsupport og digitale løsninger til økologisk husdyrproduktion, såsom GPS-indhegning til kvæg og digitale varslings- og managementsystemer til grise.

STRATEGISKE MÅL

- ✓ Vi vil tilføje økologiske faciliteter i CropManager
- ✓ Vi vil understøtte brugen af robotdrevne løsninger i økologisk markdrift
- ✓ Vi vil iværksætte aktiviteter målrettet digital regelsupport og digitale managementsystemer til økologiske husdyr.

ØKOLOGITILTAG: Medarbejdere

Vi vil styrke kommende landmænds økologiske videns- og handlekompetencer og sikre, at de har færdigheder og forståelse for at udøve godt økologisk håndværk. I samarbejde med skolerne vil vi udvikle undervisningsmaterialer om økologi og facilitere økologifaglige netværk for undervisere. I samarbejde med relevante parter vil vi arbejde for, at der på landbrugs- og fødevareruddannelserne skabes rum for en sammenhængende økologisk tankegang på tværs af mark og stald og hele vejen fra jord til bord. Med aktiviteter som Økologiske Foodfighters, Greb til Gaffel, Årets Øko-elev og Netværk for Unge Økologer vil vi motivere unge til en fremtid i et grønt landbrugs- og fødevarerhverv.

STRATEGISKE MÅL

- ✓ Vi vil opbygge en økologisk undervisningsportal til landbrugsuddannelsen
- ✓ Vi vil etablere en ekspertgruppe for undervisere på landbrugsuddannelsen
- ✓ Vi vil facilitere økologinetværk for unge på landbrugs- og fødevareruddannelserne.

FOTO: COLOURBOX

FOTO: THOMAS ALFOELDI

I tillæg til Landbrug & Fødevarers tværfaglige fokus har sektoren defineret en række økologiske fokusområder.

Tættere på økologiens værdier og principper

Som landmænd og virksomheder skal vi leve op til de værdier, forbrugerne og samfundet forbinder med økologi. Derfor skal vi udvikle produktionsformen, så vi kommer endnu tættere på økologiens grundprincipper om sundhed, retfærdighed, økologi og forsigtighed. Vi skal også udfordre vores metoder, så vi i endnu højere grad lever op til EU's definition af økologisk produktion som et samlet system for landbrugsdrift og fødevarerproduktion, der kombinerer bedste praksis på miljø- og klimaområdet, en høj grad af biodiversitet, bevarelse af naturressourcer og anvendelse af høje dyrevelfærdsstandarder og høje produktionsstandarder.

Den økologiske kredsløbsstanke

Den økologiske kredsløbsstanke handler om at producere på naturens præmisser og recirkulere ressourcerne, så vi bruger de samme næringsstoffer igen og igen. Derfor skal vi sætte fokus på at fremme et sundt økologisk sædskifte, hvor der indgår flere kvælstoffikserende afgrøder og anvendes flere recirkulerede og afgassede næringsstoffer. Vi skal understøtte etableringen af flere biogasanlæg, som modtager organisk affald fra samfundet og omsætter det til grøn energi og gødning til økologer. I tråd med forsigtighedsprincippet skal vi sammen med forbrugerne sikre renheden i de restprodukter, der recirkuleres til de økologiske marker.

En livlig og frugtbar økologisk jord

Økologiens principper fordrer, at jorden bevares som en frugtbar ressource for de kommende generationer. En levende og sund jord er samtidig altafgørende for et robust økologisk dyrkningssystem. Vi vil arbejde for at styrke jordens frugtbarhed på de økologiske gårde, så der bindes mere kulstof og opnås en bedre næringsstofudnyttelse. Vi vil opnå ny viden om, hvordan man skaber og opretholder et rigt mikrobielt liv, og vi vil udbrede moderne teknik og lette maskiner i marken, så vi undgår tryk-skader og bevarer en porøs jord fuld af liv.

Øget selvforsyning i økologien

Vi skal tage nye skridt på vejen til et klimavenligt og fossilfrit økologisk landbrug, hvor vi i højere grad er selvforsynende med energi og foder, og hvor vi understøtter kredsløb mellem land og by. Dermed reducerer vi behovet for ikke-økologisk husdyrgødning i den økologiske produktion. Vi vil også arbejde for at udfase foderimport af ikke-europæisk soja og øge anvendelsen af danske og europæiske økologiske fodermidler, herunder kløvergræs, ært, lupin og hestebønner. Endelig vil vi arbejde for et velfungerende system til håndtering og kvalificering af velegnet økologisk frø og udsæd, så vi også tager nye skridt på vejen på dette område.

Økologiens troværdighed

Den høje forbrugertillid, som økologien har opnået herhjemme, skyldes i høj grad et stærkt statsligt økologimærke. Bag mærket står et kontrolsystem, hvor alle landbrug og virksomheder bliver kontrolleret hvert år. Alle kontrolresultater offentliggøres, og det giver stor gennemsigtighed og troværdighed, at vi kan fremvise kontroller med så få fejl som overhovedet muligt. Derfor skal erhvervet stå sammen om at reducere forekomsten af fejl – uanset om der er tale om små eller store forseelser. Den enkelte økolog har et stort ansvar for at sørge for økologiens gode image nu og i fremtiden.

FOTO: HENRIK BJERREGRAV

Strategiske mål

- ✓ Vi vil formidle viden om godt økologisk landmandskab og værdien af et sundt sædskifte og en frugtbar jord
- ✓ Vi vil indfase flere recirkulerede næringsstoffer i økologien og fra august 2022 begrænse brugen af uafgasset ikke-økologisk husdyrgødning til maksimalt 40 kg kvælstof pr. hektar
- ✓ Vi vil iværksætte udviklingsaktiviteter målrettet fossilfrit økologisk landbrug baseret på sol, vind og biogas
- ✓ Vi vil arbejde i retning af at udfase ikke-europæisk soja i økologisk husdyrfoder fra 2025 og for, at mindst en tredjedel af proteinindholdet er europæisk fra 2023
- ✓ Vi vil arbejde for 80 pct. dansk fodring af økologisk kvæg og 50 pct. dansk fodring af økologiske enmavede dyr fra 2023
- ✓ Vi vil arbejde for, at der anvendes 100 pct. økologisk frø og udsæd i udvalgte økologiske hovedafgrøder af korn, græs og bælg-sæd samt øget andel af økologiske frø i grøntsagsproduktionen
- ✓ Vi vil arbejde for at reducere andelen af anmærkninger i økologikontrollerne med mindst 30 pct. i forhold til 2019

STRATEGISKE MÅL OG FOKUSOMRÅDER

Økologiske husdyr med høj velfærd

Dyrevelfærd er centralt i økologien, og ifølge retfærdighedsprincippet skal dyr tilbydes forhold og livsmuligheder, der er i overensstemmelse med deres fysiologi, naturlige adfærd og trivsel. Økologireglerne indholder blandt andet krav om ekstra plads, adgang til græs/udearealer, grovfoder samt ekstra samværstid for forældredyr og afkom. Nogle velfærdsforhold løftes dog ikke direkte gennem EU's økologiregler, og samtidig ser vi en markant udvikling i forbrugernes forventninger til dyrevelfærd. Der er derfor behov for indsatser, der kan bidrage til et yderligere løft af velfærden i den økologiske husdyrproduktion. Samtidig fordrer økologiens sundhedsprincip at undgå medicinforbrug og styrke immunitet, modstandskraft og regeneration.

Robuste økologiske dyr

Med henblik på at opnå robuste dyr, som er tilpasset de økologiske forhold med krav om naturlig fodring og adgang til udendørsforhold, vil vi sætte øget fokus på udvikling af økologiske avlslinjer i husdyrproduktionen samt understøtte afprøvning af alternative afstamninger og racer. Dyr, der er i stand til udnytte de økologiske betingelser optimalt, vil give større overlevelse, højere velfærd og bedre ressourceudnyttelse.

Sundhed og trivsel

Vi vil sætte særligt fokus på klov sundhed i den økologiske kvægproduktion. Vi vil understøtte anvendelse af systematiske opgørelser over forekomsten af halte køer til at udpege relevante indsatser på tværs af bedrifter. I den økologiske griseproduktion vil vi fortsætte udviklingsarbejdet for optimerede produktions-systemer med særligt fokus på at øge overlevelsesgraden hos pattegrise og smågrise. I den økologiske ægproduktion vil vi arbejde for at optimere dataopsamling fra de økologiske æglæggerbedrifter, der kan bidrage til udvikling af velfærdsindsatser.

Færre fysiologiske indgreb i økologien

Vi vil fremme avl mod pollede køer for på sigt at udfase behovet for afhorning på de økologiske mælkekvægsbedrifter. Det kan ske ved, at andelen af genetisk materiale fra pollede tyre øges i den økologiske kvægproduktion. Under hensyntagen til forbrugerspekter vil vi i den økologiske griseproduktion undersøge tiltag, der kan fjerne behovet for fysisk kastration af pattegrise. Vi vil også undersøge mulige produktionssystemer på

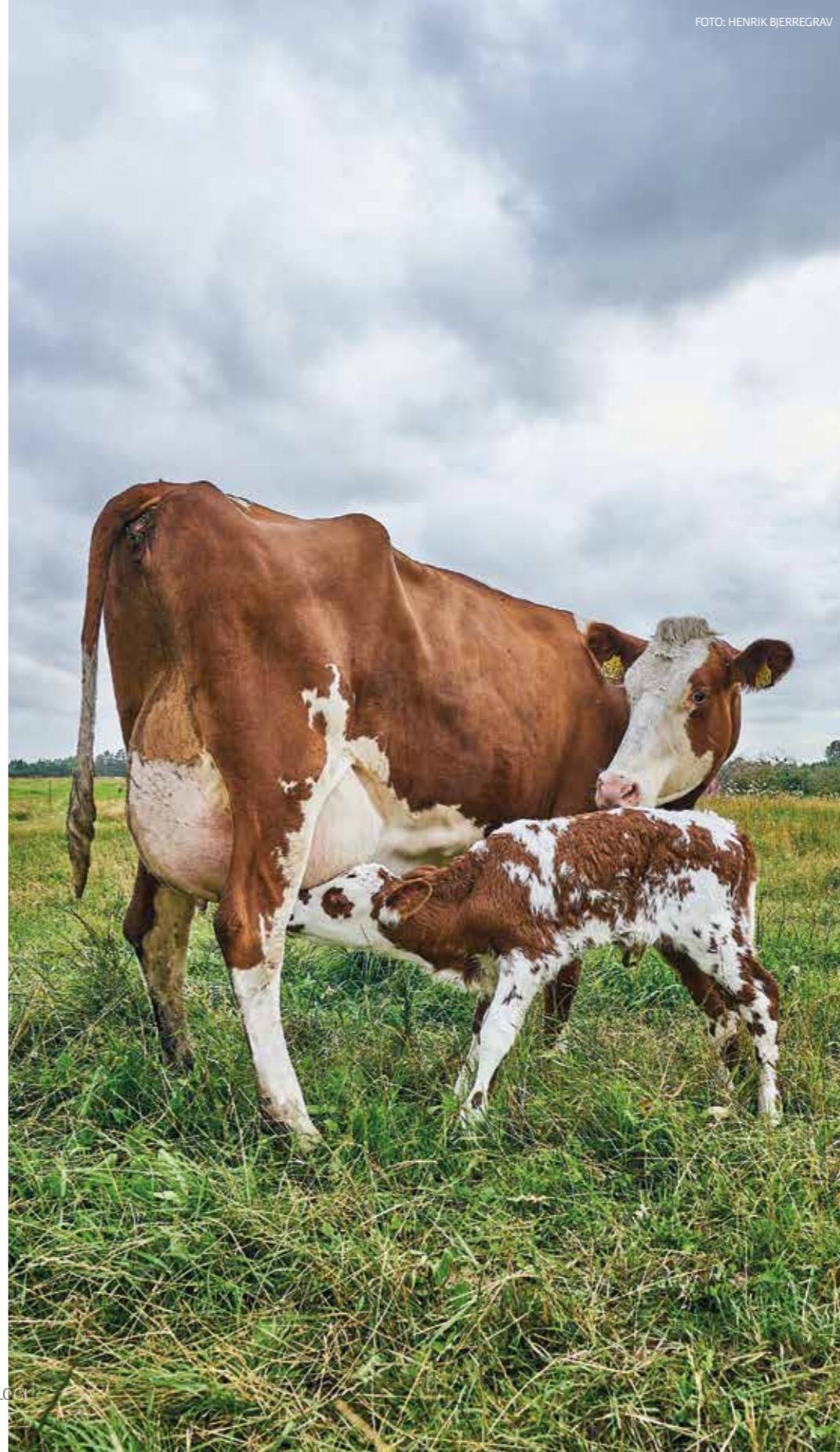
friland, hvor man kan reducere behovet for næseringning af søer uden at gå på kompromis med miljøhensyn.

Mindre medicin i økologien

Vi vil arbejde for en sund og robust økologisk husdyrproduktion, hvor øget fokus på god management, målrettet sygdomsforebyggelse og udvikling af alternative behandlingsmetoder kan bidrage til udfasning eller reduceret brug af veterinære lægemidler. Det drejer sig om brug af ormemedler i den økologiske ægproduktion samt brug af antibiotika i den økologiske mælkeproduktion og i økologisk akvakultur.

Naturlig adfærd

Vi vil understøtte udvikling af opstaldningssystemer, hvor dyrene kan udøve naturlig adfærd. Det kan være systemer, hvor stalde og/eller udendørsarealer i højere grad rummer elementer fra dyrenes naturlige habitat. Eller systemer hvor forældredyr og afkom er sammen i længere tid. Eller større udbredelse af flerformålsproduktioner såsom høner til æglægning og haner til slagt. Det kan også være systemer, hvor husdyrene lever det meste af livet udendørs, og drøvtyggere udelukkende ernæres af græsbaseret foder. Vi vil fokusere på at finde løsninger, der samtidig bidrager til at løse landbrugets klimaudfordringer.

Strategiske mål

- ✓ Vi vil understøtte udvikling af økologiske avlslinjer og afprøvning af alternative afstamninger og racer
- ✓ Vi vil medvirke til at styrke klov sundhed i økologisk kvægproduktion og via systematiske registreringer af halthed udpege konkrete indsatser på tværs af bedrifterne
- ✓ Vi vil videreføre udviklingsarbejde, der kan øge overlevelsesgraden for økologiske pattegrise og smågrise
- ✓ Vi vil medvirke til at etablere et system, hvor der indsamles velfærdsdata fra mere end halvdelen af de økologiske æglæggerflokke inden udgangen af 2023
- ✓ Vi vil arbejde for, at andelen af anvendt genetisk materiale fra pollede tyre tredobles inden udgangen af 2023
- ✓ Vi vil undersøge tiltag, der på sigt kan fjerne behovet for fysisk kastration af smågrise og næseringning af søer
- ✓ Vi vil iværksætte initiativer, der bidrager til at reducere brug af antibiotika i den økologiske kvægproduktion med 30 pct.
- ✓ Vi vil igangsætte udviklingsaktiviteter, der reducerer behovet for veterinære ormemedler i økologisk ægproduktion
- ✓ Vi vil understøtte udvikling af økologiske opstaldningssystemer med fokus på mere naturlig adfærd

Nye økologiske produktionssystemer

Vi står over for store udfordringer i forhold til klima og biodiversitet, og både herhjemme og i mange andre lande kalder det på nye løsninger i landbruget. Løsninger som afspejler nye forbrugsmønstre såvel som nye måder at anskue moderne landbrugsproduktion på. Også i den økologiske produktion er der et fornyet behov for at forske, udvikle og eksperimentere med nye afgrødetyper og produktionssystemer, der ikke er udbredte i dag, men som har potentiale til at levere på den grønne omstilling og samtidig værne om naturlighed for mennesker, dyr og planter.

Nye økologiske plantebaserede produkter

Plantebaseret mad og drikkevarer er en af tidens store fødevaretendenser, og markedet bliver ved med at vokse både herhjemme og i udlandet. Det giver nye muligheder for danske økologiske landmænd og virksomheder. Vi vil understøtte udviklingen af nye økologiske plantebaserede produkter samt iværksætte udviklingsaktiviteter målrettet dyrkningen af økologiske afgrøder til human konsum. Vi vil også fortsætte arbejdet med at udvikle dyrkningen af økologiske proteinafgrøder til fodring af de økologiske husdyr.

Økologiske systemer med fokus på biodiversitet

Vi vil bidrage til udvikling af dyrknings- og husdyrproduktionssystemer, der understøtter biodiversiteten i dyrkningsjorden og på de dyrkede flader såvel som i de omgivende arealer. Vi vil afprøve forskellige versioner af sribedyrkning tilpasset dansk økologisk jordbrug, der kan bidrage til opbygning af robuste populationer af bestøvere og andre nyt-

teinsekter og øge modstandskraft imod sygdomme via funktionel biodiversitet. Vi vil også udvikle afgræsningsystemer og græsdominerede produktionssystemer, som kan bidrage til øget biodiversitet samt integrere viden og omsorg for rødlistearter i vores daglige virke. Vi vil også formidle viden om de græssende dyrs betydning og nødvendighed for en forbedring af biodiversiteten.

Skovlandbrug og regenerativt landbrug

Vi vil bidrage til udvikling af dyrknings-systemer, hvor træer og markafgrøder dyrkes i integrerede systemer, så driften gøres flerdimensionel, og mulighederne i højden udforskes. Vi vil også understøtte udvikling og afprøvning af regenerative dyrkningsmetoder med henblik på at styrke jordfrugtbarhed og øge produktionens robusthed. Det sker bl.a. via forstærket fokus på brug af efterafgrøder, varieret sædskifte, kompost, grøngødning og reduceret jordbearbejdning. Med nye bud på fremtidens økologiske produktionssystemer skal det økonomisk bæredygtige økologiske landbrug udvikles mod forøget effekt på biodiversitet og landskabskvalitet samt klimasikring og kulstofbinding.

FOTO: HANNE BÖRSCH

ØKOLOGIENS PRINCIPPER

Sundhedsprincippet

Økologisk jordbrug bør opretholde og forbedre jordens, planternes, dyrenes, menneskenes og planetens sundhed som en udelelig enhed.

Retfærdighedsprincippet

Økologisk jordbrug bør bygge på forhold, der sikrer retfærdighed med hensyn til det fælles miljø og livsmuligheder.

Økologiprincippet

Økologisk jordbrug bør bygge på levende økologiske systemer og kredsløb, samarbejde med dem, efterligne dem og hjælpe med at bevare dem.

Forsigtighedsprincippet

Økologisk jordbrug bør drives på en forsigtig og ansvarlig måde for at beskytte nuværende og fremtidige generationers sundhed og trivsel og tage vare på miljøet.

Kilde: IFOAM

FORMÅL IFØLGE EU'S ØKOLOGIFORORDNING

Økologisk produktion er et samlet system for landbrugsdrift og fødevarerproduktion, der kombinerer bedste praksis på miljø- og klimaområdet, en høj grad af biodiversitet, bevarelse af naturressourcer og anvendelse af høje dyrevelfærdsstandarder og høje produktionsstandarder i overensstemmelse med stadig flere forbrugeres efterspørgsel efter produkter, der produceres ved anvendelse af naturlige stoffer og processer. Økologisk produktion spiller således en dobbelt rolle i samfundet, hvor den på den ene side forsyner et specifikt marked, der imødekommer forbrugernes efterspørgsel efter økologiske produkter, og på den anden side leverer offentligt tilgængelige goder, der bidrager til beskyttelsen af miljøet og dyrs velfærd samt landdistriktsudvikling.

Kilde: EU-Kommissionen

Strategiske mål

- ✓ Vi vil styrke udviklingsindsatsen inden for plantebaserede fødevarer og dyrkning af økologisk korn og protein til human konsum
- ✓ Vi vil fortsætte arbejdet med at udvikle dyrkningen af økologiske proteinafgrøder til foder
- ✓ Vi vil arbejde for, at græsprotein bliver en del af økologiske foderblandinger til grise og fjerkræ inden udgangen af 2023
- ✓ Vi vil iværksætte udviklingsprojekter inden for sribedyrkning med henblik på at styrke biodiversiteten i den økologiske produktion
- ✓ Vi vil styrke fortællingen om de græssende dyrs betydning og nødvendighed for en forbedring af biodiversiteten
- ✓ Vi vil understøtte udvikling af økologisk skovlandbrug og afprøvning af regenerative metoder i økologien

Økologien som dansk styrkeposition

Danmark har en styrkeposition inden for økologien, som bygger på mange års indsats. Høj troværdighed og et stærkt samarbejde på tværs af hele værdikæden har været vejen til succes. Det skal vi værne om via fælles branchebefalinger for økologisk produktion, som understreger de værdier, vi står særlig vagt om i den danske økologiske produktion. Samtidig skal vi sikre, at flere danske landmænd og virksomheder kan opnå en fornuftig indtjening med økologien som levevej. Vi skal udnytte økologiens potentiale som job- og vækstskaber i landdistrikterne og synliggøre økologiens bidrag til FN's verdensmål om ansvarligt forbrug.

FOTO: MIKLOS SZABO

Mere økologi og mindre madspild

Danmark ligger i dag helt i front med verdens højeste økologiske forbrugsandel i detailhandlen og med et solidt fodfæste i foodservicesektoren. Via målrettede afsætningsindsatser vil vi arbejde for, at denne udvikling fortsætter, så andelen af økologiske fødevarer fortsat vokser i indkøbskurvene, og når danskerne spiser ude. Vi vil også understøtte omlægningsindsatsen til mere økologi i de offentlige køkkener, hvilket samtidig kan bidrage til sundere og mere klimavenlige måltider med mindre spild og mere grønt.

Dansk økologi i udlandet

Eksporten af danske økologiske varer er mere end tredoblet de sidste 10 år, og der er fortsat stigende interesse for dansk økologi verden over. Vi vil udnytte dette potentiale til gavn for de økologiske virksomheder og landmænd og for Danmark som grøn eksportnation og førende økologiland. Vi vil bidrage til vækst i økologisk eksport og iværksætte fremstød og brandingaktiviteter, der bringer danske økologiske produkter ud i verden, hvor vi øger kendskabet til dansk økologi. Sammen med myndighederne vil vi arbejde for at sikre markedsadgang og smidig samhandel med økologiske varer på tværs af landegrænser både inden for og uden for EU.

Robust økonomi i økologien

Det er helt afgørende for en bæredygtig udvikling, at man kan opnå en robust økonomi med økologien som levevej. Det gælder for landmænd, virksomheder og vidensorganisationer, der skal servicere det økologiske erhverv. Det kræver fokus på faglig udvikling, nytænkning og planlægning, der understøtter stabilitet og robusthed på den lange bane. Ved at styrke mangfoldighed og diversitet i forhold

til afgrødevalg, nye afsætningskanaler og øget samarbejde kan vi sprede risikoen og skabe flere økologiske udviklingsveje. I Sektor Økologi skal vi også styrke indtjeningen, så vi har en robust økonomi bag en stærk økologisk innovationsmotor, der bidrager til udvikling og fremdrift i erhvervet.

Liv på landet og grøn omsorg

Økologiske landbrug og økologiske fødevarevirksomheder har en stor rolle at spille i forhold til at understøtte lokale værdikæder og aktiviteter i landdistrikterne. Det gælder i forhold til at bidrage til vækst og arbejdspladser, men også som aktive medskabere af lokale grønne fællesskaber, der kan tiltrække nye bosættere og iværksættere. Økologien har også et særligt potentiale i forhold til at løfte et socialt ansvar. Det kan være via initiativer som "Grøn omsorg", hvor naturens og husdyrs positive effekter bruges som redskab til at bekæmpe mistrivsel og give nyt mod og nye muligheder til sårbare unge eller personer på kanten af arbejdsmarkedet.

Fremtidens økologer

Økologien skal også i fremtiden bidrage til at skabe et positivt billede af den danske fødevaresektor. Via information og oplysning vil vi klæde fremtidens forbrugere på, så de ved, hvad de betaler for, når de køber økologiske fødevarer. Vi vil også invitere dem indenfor i vores dagligdag og lytte til deres forventninger til en bæredygtig økologisk fødevarerproduktion. Vi vil formidle viden om økologi til fremtidens landmænd og understøtte udvikling af bæredygtige generationsskifter, så nye kræfter kan komme til. Vi vil gøre det nemt for alle økologiske landmænd at danne netværk og få adgang til viden, så udvikling og innovation fortsat kan spire og udspringe fra landbruget.

Strategiske mål

- ✓ Vi vil fastholde verdens højeste økologiske forbrugsandel både i detail- og foodservice
- ✓ Vi vil øge eksporten af økologiske fødevarer med 10 pct. om året og være kendt som en af verdens førende økologinationer
- ✓ Vi vil arbejde for, at den gennemsnitlige afkastningsgrad hos økologiske landmænd stiger mindst 0,3 procentpoint hvert år frem til 2023
- ✓ Vi vil øge den kommercielle indtjening i L&F Sektor Økologi til 1,4 mio. kr. i 2023
- ✓ Vi vil understøtte økologien som katalysator for lokal vækst, grønne fællesskaber og grøn omsorg
- ✓ Vi vil videreudvikle Økologisk Webinar og bringe virtuel økologisk viden ud til et bredt erhverv
- ✓ Vi vil skabe viden, glæde og lyst til mere økologi såvel i landbruget som i byerne

FOTO: MIKLOS SZABO

Det vil vi arbejde for i perioden 2021-23

VERDENSMESTRE I UDVIKLING AF BÆREDYGTIG ØKOLOGISK PRODUKTION				
Tværfagligt fokusområde	Vi vil styrke landbrugets bæredygtighed og sænke klimaaftrykket			
Strategiske mål	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Fremme brug af RISE-analyser, Landbrugets Klimaværktøj og Naturtjek samt skabe integration mellem værktøjerne ✓ Gennemføre krav via økologireglerne om kulstofbinding og naturtiltag på alle økologiske landbrug ✓ Styrke ressourceeffektiviteten ved at løfte de økologiske markudbytter med 5 pct. på samme input og forbedre foderudnyttelsen hos økologiske husdyr med 3 procentpoint 			
Tværfagligt fokusområde	Vi vil udvikle fælles digitale løsninger og udveksle data			
Strategiske mål	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tilføje økologiske faciliteter i CropManager ✓ Understøtte brugen af robotdrevne løsninger i økologisk markdrift ✓ Iværksætte aktiviteter målrettet digital regelsupport og managementsystemer til økologiske husdyr 			
Tværfagligt fokusområde	Vi vil tiltrække, fastholde og udvikle medarbejdere			
Strategiske mål	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Opbygge en økologisk undervisningsportal til landbrugsuddannelsen ✓ Etablere en ekspertgruppe for undervisere på landbrugsuddannelsen ✓ Facilitere økologinetværk for unge på landbrugs- og fødevareruddannelserne 			
Økologisektorens fokusområder	Tættere på økologiens værdier og principper	Økologiske husdyr med høj velfærd	Nye økologiske produktionssystemer	Økologien som dansk styrkeposition
Strategiske mål	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Formidle viden om godt økologisk landmandskab og værdien af et sundt sædskifte og en frugtbar jord ✓ Indfase flere recirkulerede næringsstoffer i økologien og fra august 2022 begrænse brugen af uafgasset ikke-økologisk husdyrgødning til maksimalt 40 kg kvælstof pr. hektar ✓ Iværksætte udviklingsaktiviteter målrettet fossilfrit økologisk landbrug baseret på sol, vind og biogas ✓ Arbejde i retning af at udfase ikke-europæisk soja i økologisk husdyrfoder fra 2025 og for at mindst en tredjedel af proteinindholdet er europæisk fra 2023 ✓ Arbejde for 80 pct. dansk fodring af økologisk kvæg og 50 pct. dansk fodring af økologiske enmavede dyr fra 2023 ✓ Arbejde for, at der anvendes 100 pct. økologisk frø og udsæd i udvalgte økologiske hovedafgrøder af korn, græs og bælgfrø samt øget andel af økologiske frø i grøntsagsproduktionen ✓ Vi vil arbejde for at reducere andelen af anmærkninger i økologikontrollerne med mindst 30 pct. i forhold til 2019 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Understøtte udvikling af økologiske avlslinjer og afprøvning af alternative afstamninger og racer ✓ Medvirke til at styrke klovsundhed i økologisk kvægproduktion og via systematiske registreringer af halthed udpege konkrete indsatser på tværs af bedrifterne ✓ Videreføre udviklingsarbejde, der kan øge overlevelsesgraden for økologiske pattegrise og smågrise ✓ Medvirke til at etablere et system, hvor der indsamles velfærdsdata fra mere end halvdelen af de økologiske æglæggerflokke inden udgangen af 2023 ✓ Arbejde for, at andelen af anvendt genetisk materiale fra pollede tyre tredobles inden udgangen af 2023 ✓ Undersøge tiltag, der på sigt, kan fjerne behovet for fysisk kastration af pattegrise og næseringning af søer ✓ Iværksætte initiativer, der bidrager til at reducere brug af antibiotika i den økologiske kvægproduktion med 30 pct. ✓ Vi vil iværksætte udviklingsaktiviteter, der reducerer behovet for veterinære ormemidler i økologisk ægproduktion ✓ Vi vil understøtte udvikling af økologiske opstaldningssystemer med fokus på mere naturlig adfærd 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Styrke udviklingsindsatsen indenfor plantebaserede fødevarer og dyrkning af økologisk korn og protein til human konsum ✓ Fortsætte arbejdet med at udvikle dyrkningen af økologiske proteinafgrøder til foder ✓ Arbejde for, at græsprotein bliver del af økologiske foderblandinger til grise og fjerkræ inden udgangen af 2023 ✓ Iværksætte udviklingsprojekter inden for sribedyrkning med henblik på at styrke biodiversiteten i den økologiske produktion ✓ Styrke fortællingen om de græssende dyrs betydning og nødvendighed for en forbedring af biodiversiteten ✓ Understøtte udvikling af økologisk skovlandbrug og afprøvning af regenerative metoder i økologien 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Fastholde verdens højeste økologiske forbrugsandel både i detail- og foodservice ✓ Øge eksporten af økologiske fødevarer med 10 pct. om året og være kendt som en af verdens førende økologinationer ✓ Arbejde for, at den gennemsnitlige afkastningsgrad hos økologiske landmænd stiger mindst 0,3 procentpoint hvert år frem til 2023 ✓ Øge den kommercielle indtjening i L&F Sektor Økologi til 1,4 mio. kr. i 2023 ✓ Understøtte økologien som katalysator for lokal vækst, grønne fællesskaber og grøn omsorg ✓ Videreudvikle Økologisk Webinar og bringe virtuel økologisk viden ud til et bredt erhverv ✓ Skabe viden, glæde og lyst til mere økologi såvel i landbruget som i byerne

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
Axeltorv 3
DK 1609 København V

+45 3339 4000
info@lf.dk
lf.dk

Landbrug & Fødevarer Økologi
Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

+45 8740 5000
info@seges.dk
seges.dk

